

JOULUN VELJESTUKI 2013

Julkaisija Kanta-Hämeen Sotaveteraanipiiri ry
Suomenkasarmi rak 15,
13130 Hämeenlinna
Puh 03-675 6839
kanta-hameen.svp@sotaveteraaniliitto.fi

ISSN 1459 - 1502

Taitto ja paino Kirjapaino Jaarli Oy
Pukkilantie 2, 14200 Turenki

Lehtitoimikunta Antti Numminen, pj
Ilppo Aaltonen, Terttu Häkkinen,
Allan Liuhalo, Heikki Nurmi, Pentti Simola,
Marjatta Hinkkala, Markku Saviniemi

Päätoimittaja Seppo Tikkanen

Kansikuvan symboliikka

Tuhotta silta kuvaa Suomen ja Saksan aseveljeyden katkeamista ja Lapin tuhoa. Allapäin kävelevät sotilaat pohtivat: "onko tämä valvontakomission pakottamaa?"

Kuvalähde SA-kuva
Sommittelu Simo Heikkinen

Sisällys

Seppo Tikkanen	Pääkirjoitus	1
Joulutervehdykset Kanta-Hämeen sotaveteraaneille		2
Finn-Göran Wennström	Veteraanitoiminnan tärkein tehtävä on monipuolinen tukityö	2
Esko Aaltonen	Sotaveteraanipiirin tärkein tehtävä on veteraanien edunvalvonta	3
Pekka Purtonen	Tervehdys Kanta-Hämeen sotaveteraaneille	4
Antti Heiskanen	Panssaritorjuntajoukkueen johtajana Tali-Ihantalassa	5
Markus Saari	Joulukortti	6
	Yhdistysten kiitostervehdykset	8
Pekka Visuri	Sodasta aselepoon ja Pariisin rauhaan	10
Mikko Uola	Sota, jota kumpikaan osapuoli ei halunnut	22
Antti Numminen	Jatkosodasta Lapin sotaan	25
Antti Numminen	Päämajoitustemestari A. F. Airon asiakirja 27.9.1944	29
Esko Vuorisjärvi	Saksa linnoitti pohjois-Lappia	31
Jaana-Stiine Ala-Korpi	Kloppien pitkä korpitaival	34
Salme Nieminen	Arvo Vähä-Pietilän muistelmät Lapinsodasta	42
Pasi Pirttikoski	Ilmasotaa ja laskuvarjojohppyjä Lapin sodan aikoihin	48
Risto Kurki	Evald Johannes Alusalu, 95-vuotias virolainen Suomen-poika	56
Heikki Nurmi	Painajaisethan ne nykyisin tuppaavat unta pilaamaan	58
Heikki Nurmi	Kaikki sotavammat eivät näy ruhjottuna ruumiina	60
Markku Saviniemi	Arvo Jarkalan pitkä marssi Lapin sodassa	61
Terttu Häkkinen	Lapin sodan arvoitus	63
Pekka Kantakoski	Tiedustelupäällikkö eversti Hallamaa, Suomen radiotiedustelun luoja ja hänen kunnian palautus	75
Erkki Ulamo	Hämäläiskomppanian pitkä tie Syvärille ja takaisin	78
Pertti von Hertzen	Vuoden varrelta	101
Riitta Kuronen	Kanta-Hämeen Sotaveteraanipiirin naisten toimintaa	104
Kanta-Hämeen Sotaveteraanipiirin jäsenyhdistysten toimintaa 2012		105
Pekka Joutsen	Retki- ja viihdetoimikunnan toimintaa	105
Sakari Hurtig	Liikuntatoimikunnan toimintaa	106
Riitta Kuronen	Hml:n Naisjaoston toimintaa	107
Valio Lahti	Humpilan Sotaveteraanit ry	107
Esko Nyyssönen	Kalvolan Sotaveteraanit ry	108

Hilut kinttuun

Tämän lehden teemana on Lapin sota. Kirjoituksissa on valotettu sodan poliittisia syitä sekä kerrottu sotatapahtumia. Haastattelujen avulla on pystytty puolestaan kertomaan yksityisten sotilaiden kokemuksia, tuntemuksia ja näkemyksiä sodasta. Näin lukijoille toivotaan muodostuvan kokonaisvaltainen kuva sotiemme viimevaiheista. Kertomukset Suomen Pojista on otettu mukaan muistuttamaan meitä siitä kansakunnan kohtalosta, joka olisi ollut meidänkin osa ellette Te veteraanit olisi hoitaneet sotilasvalan velvoitetta.

Venäjällä Petsoranmerellä 30 Greenpeacen aktivistia pyrki syystuulien piiskatessa tunkeutumaan öljynporauslautalle. He varmasti tiesivät ennakolta tempauksensa jäävän yritykseksi, olihan vastassa monenmoisten voiministeriöiden joukkoja. Aktivistijoukko muodostui 18 maan kansalaisista, kansainvälinen joukko siis. Mutta niin kävi, että tempaus jäi yritykseksi ja kaikille laitettiin "hilut kinttuun" - tietysti Venäjän lakien ja ukaasien mukaisesti. Julkisuutta he tuntevat kovasti saavan, sitä hän he haluavat - yhden tavoitteen he ovat saavuttaneet!

Lapin sotaa monet pitivät turhana sotana, syytä ei ymmärretty. Tuntui vaikealta lähteä sotimaan aseveljeä vastaan. Seurauksena olivat suuret tappiot, joista tarkemmin Mikko Uolan kirjoituksessa, sekä Lapin totaalinen tuho ja asukkaiden evakkomatkat. Vaihtoehtoja ei ollut, Stalin vaati saksalaisten aseista riisumisen ja tapahtumia valvoi tiukasti valvontakomissio. Suomella ei ollut vaihtoehtoja, joko sodit tai Neuvostoasevoimat tulevat hoitamaan asian Suomeen! Viimeisen vaihtoehdon seurauksena olisi ollut "hilujen kinttuun" laittaminen koko Suomen kansalle!

Meillä kotimaassa on aloitettu keskustelu luopumisesta yleisestä asevelvollisuudesta, asiasta puuhataan jopa kansalaisaloitetta. Puuhamehiltä on kaiketi jäänyt huomaamatta, että hallitus ja eduskunta päättivät keväällä yksimielisesti säilyttää yleisen asevelvollisuuden. Kansalaisista mielipidemittausten mukaan 72 prosenttia on myös samaa mieltä. Ruotsissa päätettiin 2009 luopua yleisestä asevelvollisuudesta ja siirtyä 50 000 sotilaan palkka-armeijaan. Muutaman vuoden kokemuksella naapurimaassamme on havaittu, ettei kansankotia tuolla määrällä pystytä puolustamaan - haikaillaan takaisin yleistä asevelvollisuutta. Ruotsin kokemus on tainnut jäädä asevelvollisuudesta luopujilta huomaamatta.

Me voimme todeta viime sotiemme koettelemusten säilyvän kansan muistissa sukupolvesta toiseen - hyvä niin, veteraaneja arvostetaan - "hiluja ei haluta laitettavan kinttuun".

Toivotan lukijoille Hyvää Joulua ja Turvallista Uutta Vuotta

Seppo Tikkanen

P.S. KIITOS ilmoittajille tuestanne. Lukijat, suosikaa ilmoittajiamme.

He arvostavat veteraaneja ja veteraanityötä.